

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของ นักศึกษาวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การสุ่มตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาตำรา หนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่ เกี่ยวข้องกับการพูด การใช้ภาษา และกิริยาท่าทางประกอบการพูดทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
2. ศึกษาหลักสูตรรายวิชาภาษาไทย ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 ของสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกต จากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม

การสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2541 ผู้วิจัยได้สำรวจแล้วพบว่า ในปีการศึกษา 2541 มีสถานศึกษาในสถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล กรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพอยู่ 2 แห่ง คือ วิทยาเขตพระนครใต้ และวิทยาเขตโชติเวช วิทยาเขตพระนครใต้มีนักศึกษาวิชาคหกรรม ศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ 3 แผนกวิชา 5 ห้องเรียน จำนวน 128 คน ได้แก่ นักศึกษาแผนกวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย 1 ห้องเรียน จำนวน 12 คน นักศึกษาแผนกวิชาคหกรรม ศาสตร์ทั่วไป 2 ห้องเรียน จำนวน 43 คน และนักศึกษาแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ 2 ห้องเรียน

จำนวน 73 คน วิทยาเขตโชติเวชมีนักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ 3 แผนกวิชา 5 ห้องเรียน จำนวน 169 คน ได้แก่ นักศึกษาแผนกวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย 2 ห้องเรียน จำนวน 23 คน นักศึกษาแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน และนักศึกษาศึกษาแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ 3 ห้องเรียน จำนวน 108 คน

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) นำนักศึกษาจากแผนกวิชามารวมกันทั้ง 2 แห่ง แล้วจับสลาก ได้ตัวอย่างประชากรดังนี้ นักศึกษาจากแผนกวิชาผ้าและเครื่องแต่งกายรวมกันได้ 2 ห้องเรียน จับสลากมาเพียง 1 ห้องเรียน ได้ตัวอย่างประชากรจากวิทยาเขตโชติเวช จำนวน 23 คน นักศึกษาจากแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไปรวมกันได้ 3 ห้องเรียน จับสลากมาเพียง 1 ห้องเรียน ได้ตัวอย่างประชากรจากวิทยาเขตพระนครใต้ จำนวน 30 คน นักศึกษาจากแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ รวมกันได้ 5 ห้องเรียน จับสลากเพียง 2 ห้องเรียน ได้ตัวอย่างประชากรจากวิทยาเขตพระนครใต้ 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน และจากวิทยาเขตโชติเวช 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน รวมได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 125 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามความสามารถในการพูดแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามความสามารถในการพูดภาษาไทย เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมตามลักษณะการพูด 3 ชุด คือ แบบสอบถามความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง แบบสอบถามความสามารถในการพูด แสดงความคิดเห็น แบบสอบถามความสามารถในการพูดโน้มน้าวใจ ในแบบสอบถามความเหมาะสมชุดประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง 3 เรื่อง ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการพูดต่อหน้าชุมชน จากตำรา บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำลักษณะการพูดต่อหน้าชุมชนประเภทการพูดเดี่ยวของ กุสุมา รัชย์มณีและคณะ (2536) มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบ อีกทั้งพิจารณาข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันจากสื่อต่าง ๆ ลักษณะวิชาชีพที่นักศึกษาเรียน ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ และพิจารณาถึงความเหมาะสมกับช่วงวัย ความสนใจของนักศึกษา เพื่อนำมากำหนดหัวข้อเรื่องแสดงการพูด ผู้วิจัยนำข้อมูล แนวคิดต่าง ๆ ที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามความสามารถในการพูดภาษาไทย จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง ประกอบด้วยหัวข้อเรื่องแสดงการพูด 3 เรื่อง คือ "สถานที่ท่องเที่ยวในภูมิสำเนาของฉันทน์" เหตุการณ์ประทับใจ "หนังสือที่ฉันชอบอ่าน" โดยให้นักศึกษาจับสลากหัวข้อเรื่องแสดงการพูดเพียง 1 เรื่อง ใช้เวลาในการพูด 3 นาที (จับสลากล่วงหน้าก่อนแสดงการพูด)

ชุดที่ 2 แบบสอบความสามารถในการพูดแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย หัวข้อเรื่อง แสดงการพูด 3 เรื่อง คือ "การเรียนสายวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ในทัศนะของฉัน" "ปัญหาที่ต้องแก้ไขของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน" "คนดีในมุมมองของฉัน" โดยให้นักศึกษาจับฉลากหัวข้อเรื่องแสดงการพูดเพียง 1 เรื่อง ใช้เวลาในการพูด 3 นาที (จับฉลากล่วงหน้าก่อนแสดงการพูด)

ชุดที่ 3 แบบสอบความสามารถในการพูดโน้มน้าวใจ ประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง แสดงการพูด 3 เรื่อง คือ "หิ้งพระให้เป็นที่สร้างราศรีแก่บ้านเมือง" "เยาวชนไทยต้องห่างไกลยาเสพติด" "ถ้าทุกคนประหยัดจะจัดปัญหาเศรษฐกิจ" โดยให้นักศึกษาจับฉลากเลือกหัวข้อเพียง 1 เรื่อง ใช้เวลาในการพูด 3 นาที (จับฉลากล่วงหน้าก่อนแสดงการพูด)

เมื่อสร้างเสร็จแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบความสามารถในการพูดภาษาไทยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก.) พิจารณาความเหมาะสมและนำแบบสอบที่เห็นชอบแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาเขตพะเยาได้ ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 28 คน 3 ครั้ง เพื่อดูความเหมาะสมของ เวลา หัวข้อเรื่อง ของแบบสอบความสามารถในการพูด ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย

แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ระบบบันทึกความถี่ (Frequency Count Recording) ตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียง ประกอบการพูดภาษาไทย และตอนที่ 3 แบบสังเกตการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย ทั้ง 2 แบบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ระบบบันทึกพฤติกรรมหลายด้าน (Sign System) โดยพิจารณาการเกิดพฤติกรรมโดยภาพรวมของนักศึกษาแต่ละคน มีรายละเอียดในการสร้างดังนี้

แบบสังเกตตอนที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำลักษณะพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำที่ควรปฏิบัติ ของ ย้ำไพ สุจริตกุล (2531) ลักษณะพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำที่ควรฝึกฝน ของ สมจิต ชิวรีธา (2539) และปัญหาการใช้ถ้อยคำภาษาไทย ของ สมปราณี อัมมะพันธ์ (ม.ป.ป.) มาเป็นแนวทางการสร้างเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำภาษาไทยของนักศึกษา โดยกำหนดรายการพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำในแบบสังเกตเป็น 2 ด้าน จำนวน 28 ข้อ คือ ด้านที่ 1 การใช้ถ้อยคำ จำนวน 19 ข้อ ด้านที่ 2 การออกเสียงถ้อยคำ จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

พฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย

1. การใช้ถ้อยคำ

- 1.1 ใช้ถ้อยคำไม่ตรงความหมาย
- 1.2 ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ
- 1.3 ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย
- 1.4 ใช้ถ้อยคำกำกวม
- 1.5 ใช้ถ้อยคำสแลง
- 1.6 ใช้ถ้อยคำที่เป็นศัพท์วิชาการ
- 1.7 ใช้สำนวนโวหารประกอบการพูดเหมาะสม
- 1.8 ใช้สำนวนโวหารประกอบการพูดไม่เหมาะสม
- 1.9 ใช้ถ้อยคำที่ให้อารมณ์ร่วมและเห็นภาพพจน์
- 1.10 ใช้คำลักษณนามถูกต้อง
- 1.11 ใช้คำลักษณนามไม่ถูกต้อง
- 1.12 ใช้คำสรรพนามเหมาะสม
- 1.13 ใช้คำสรรพนามไม่เหมาะสม
- 1.14 ใช้คำอาการนามถูกต้อง
- 1.15 ใช้คำอาการนามไม่ถูกต้อง
- 1.16 ใช้คำบุพบทถูกต้อง
- 1.17 ใช้คำบุพบทไม่ถูกต้อง
- 1.18 ใช้ถ้อยคำที่ไม่มีมีความหมาย
- 1.19 ใช้คำภาษาต่างประเทศปนภาษาไทย

2. การออกเสียงถ้อยคำ

- 2.1 ออกเสียง "ร" ถูกต้อง
- 2.2 ออกเสียง "ร" ไม่ถูกต้อง
- 2.3 ออกเสียง "ล" ถูกต้อง
- 2.4 ออกเสียง "ล" ไม่ถูกต้อง
- 2.5 ออกเสียงคำควบกล้ำถูกต้อง
- 2.6 ออกเสียงคำควบกล้ำไม่ถูกต้อง
- 2.7 ออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง
- 2.8 ออกเสียงคำสมาสไม่ถูกต้อง
- 2.9 ออกเสียงไม่เต็มคำ

แบบสังเกตตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำลักษณะพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดที่ควรปฏิบัติ ของ อ่ำไพ สุจริตกุล และ ชิดา โมสิกรัตน์ (2531) สมจิต ชิวบริธา (2539) มาเป็นแนวทางสร้างเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทยของนักศึกษา โดยกำหนดรายการพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทยลงในแบบสังเกต จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

พฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย

1. พูดโดยปกติเสียงดังชัดเจน
2. พูดมีจังหวะ วรรคตอนที่ดี
3. พูดไม่ช้าหรือเร็วเกินไป
4. พูดคล้องแคล่ว
5. นำเสียงมีลีลาสอดคล้องกับเรื่องที่พูด

แบบสังเกตตอนที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำลักษณะพฤติกรรมที่ใช้ท่าทางประกอบการพูดที่ควรปฏิบัติของ อ่ำไพ สุจริตกุล และ ชิดา โมสิกรัตน์ (2531) สมจิต ชิวบริธา (2539) มาเป็นแนวทางสร้างเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของนักศึกษา โดยกำหนดรายการพฤติกรรมที่ใช้ท่าทางประกอบการพูดลงในแบบสังเกตเป็น 4 ด้าน จำนวน 10 ข้อ คือ ด้านที่ 1 การทรงตัว จำนวน 3 ข้อ ด้านที่ 2 การเคลื่อนไหวร่างกาย จำนวน 3 ข้อ ด้านที่ 3 การใช้สายตา จำนวน 2 ข้อ และด้านที่ 4 การแสดงสีหน้า จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

พฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย

1. การทรงตัว
 - 1.1 การยืนโดยปกติอยู่ในลักษณะสมดุล
 - 1.2 การยืนโดยปกติปล่อยมือข้างลำตัว
 - 1.3 ยืนตามสบายไม่เกร็งตัว
2. การเคลื่อนไหวร่างกาย
 - 2.1 เคลื่อนที่อย่างเป็นธรรมชาติ
 - 2.2 เคลื่อนไหวศีรษะรับกับการพูด
 - 2.3 ใช้มือประกอบการพูดสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่พูด

3. การใช้สายตา
 - 3.1 ใช้สายตาตามองผู้ฟังอย่างเหมาะสม
 - 3.2 การแสดงออกของแววตาสอดคล้องกับเรื่องที่พูด
4. การแสดงสีหน้า
 - 4.1 สีหน้าโดยปกติยิ้มแย้มแจ่มใส
 - 4.2 สีหน้าสอดคล้องกับเรื่องที่พูด

เมื่อกำหนดรายการพฤติกรรมลงในแบบสังเกตแล้ว ผู้วิจัยสร้างกรอบการสังเกต พฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสังเกต (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง) โดยผู้วิจัยนำรายการพฤติกรรมใช้ถ้อยคำ การใช้เสียง การใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยที่กำหนดไว้ในแบบสังเกตมาอธิบายลักษณะของพฤติกรรมแต่ละรายการ ซึ่งในการอธิบายลักษณะของพฤติกรรมนี้ ผู้วิจัยอธิบายตามหลักเกณฑ์ที่ผู้วิจัยศึกษาจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ที่กล่าวถึงลักษณะการใช้ถ้อยคำ การใช้เสียง และการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยต่อหน้าชุมชน

หลังจากสร้างเสร็จแล้วผู้วิจัยนำแบบสังเกตการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา และรูปแบบการสังเกต เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา ภูมิภาคตะวันออก จำนวน 28 คน 3 ครั้ง โดยการสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดในชั้นเรียนของนักศึกษา แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง ในการสังเกตใช้ผู้สังเกต 2 คน คือ ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย คือ นางสาววิไลลักษณ์ พิทักษ์นารมย์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีประสบการณ์ทางการสอนทักษะการพูดภาษาไทย และเป็นบุคลากรผู้สอนภาษาไทยแก่นักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งการสังเกตนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับกรอบการสังเกตในแต่ละข้อที่ระบุไว้ในแบบสังเกต และเข้าสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของนักศึกษาพร้อมกัน เมื่อการสังเกตเสร็จสิ้นนำผลการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของการสังเกต โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของ วิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott, cited in Richard L. Ober, 1971 : 83)

ผู้วิจัยใช้สูตรการหาค่าความเที่ยงของ วิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott, Cited in Richard L. Ober, 1971 : 83) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad r = \frac{Po - Pe}{1.00 - Pe}$$

r	แทน	ค่าความเที่ยงของการสังเกต
Po	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของความแตกต่างระหว่างจำนวนร้อยละของพฤติกรรมของผู้สังเกต 2 คน
Pe	แทน	สัดส่วนความสอดคล้องที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญของผู้สังเกต 2 คน หาได้จากพฤติกรรมการสังเกตที่มีค่าร้อยละสูงสุดและรองลงมา นำค่าทั้งสองมายกกำลังสองแล้วรวมกัน

ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัยในการไปทดสอบใช้เครื่องมือที่วิทยาเขตพระนครใต้ 3 ครั้ง ได้ค่าความเที่ยง ดังนี้

แบบสังเกตตอนที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ได้ค่าความเที่ยง 0.90, 0.89, 0.94 ตามลำดับ ได้ค่าความเที่ยงโดยเฉลี่ย 0.91

แบบสังเกตตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย ได้ค่าความเที่ยง 0.86, 0.88, 0.90 ตามลำดับ ได้ค่าความเที่ยงโดยเฉลี่ย 0.88

แบบสังเกตตอนที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย ได้ค่าความเที่ยง 0.87, 0.84, 0.90 ตามลำดับ ได้ค่าความเที่ยงโดยเฉลี่ย 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 2 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่เปิดสอนสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กรุงเทพมหานคร คือ วิทยาเขตโชติเวช และวิทยาเขตพระนครใต้ เพื่อนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการทั้ง 2 วิทยาเขต
2. ติดต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และอาจารย์ผู้สอนภาษาไทย เพื่อขออนุญาตและนัดวันเวลาทำการสังเกตกลุ่มตัวอย่างประชากร
3. นำแบบสอบถามความสามารถในการพูดภาษาไทยไปใช้กับนักศึกษา โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยนำแบบสอบถามไปให้นักศึกษาจับฉลากหัวข้อเรื่องในแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด เพียงชุดละ 1 เรื่อง (จับฉลากล่วงหน้าก่อนถึงคาบเรียนที่นักศึกษาแสดงการพูด) เมื่อนักศึกษาจับฉลากได้เรื่องใดก็เตรียมพูดเรื่องนั้น และในการแสดงการพูด นักศึกษาจะแสดงการพูดคนละ 3 ครั้ง ครั้งละ 3 นาที ตามลำดับ ดังนี้

ครั้งที่ 1 แสดงการพูดตามแบบสอบถามความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง

ครั้งที่ 2 แสดงการพูดตามแบบสอบถามความสามารถในการพูดแสดง
ความคิดเห็น

ครั้งที่ 3 แสดงการพูดตามแบบสอบถามความสามารถในการพูดโน้มน้าวใจ

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษา และทำทางประกอบการพูดภาษาไทยไปสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 125 คน 4 ห้องเรียนห้องเรียนละ 3 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบเรียน รวมเป็น 12 ครั้ง 36 คาบเรียน ซึ่งการสังเกตพฤติกรรมนี้ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย 1 คน จะเข้าทำการสังเกตพฤติกรรมคนละส่วน คือ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำ ส่วนผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียง การใช้ทำทางประกอบการพูดภาษาไทย โดยทำการสังเกตตั้งแต่ นักศึกษาเริ่มแสดงการพูด จนถึงสิ้นสุดการแสดงการพูด ซึ่งในการสังเกต ผู้วิจัยจะใช้แบบบันทึกเสียง และเครื่องวิดิทัศน์บันทึกพฤติกรรมประกอบการสังเกตเพื่อใช้ตรวจสอบข้อมูลที่ได้ เมื่อสังเกตเสร็จแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและทำทางประกอบการพูดมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษา และทำทางประกอบการพูดภาษาไทยทั้ง 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย และตอนที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ทำทางประกอบการพูดภาษาไทย มีวิธีการบันทึกข้อมูลดังนี้

5.1 การบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตตอนที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำ

ประกอบการพูดภาษาไทย ผู้วิจัยจะทำการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทยในขณะที่นักศึกษาแสดงการพูดโดยสังเกตตั้งแต่นักศึกษาเริ่มแสดงการพูดจนกระทั่งจบการแสดงการพูด โดยในระหว่างที่นักศึกษาแสดงการพูดนั้น เมื่อใดที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ดังรายการพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแบบสังเกต ผู้วิจัยจะบันทึกข้อมูลโดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องความถี่ของพฤติกรรม 1 เครื่องหมาย ต่อพฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติ 1 ครั้ง ให้ตรงกับรายการพฤติกรรมที่นักศึกษาได้แสดงพฤติกรรม

5.2 การบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกต ตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย และแบบสังเกตตอนที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย ผู้ช่วยวิจัยจะทำการสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียง การใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของนักศึกษาแต่ละคนที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มแสดงการพูดไปจนกระทั่งจบการแสดงการพูด เมื่อนักศึกษาแสดงการพูดจบเรื่องแล้ว ผู้ช่วยวิจัยจะพิจารณาว่านักศึกษาได้แสดงพฤติกรรมหรือไม่ได้แสดงพฤติกรรมใดบ้างตามรายการพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแบบสังเกต แล้วผู้ช่วยวิจัยจะบันทึกข้อมูลโดยใส่เครื่องหมาย / เพียง 1 เครื่องหมาย ลงในช่องแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรม ให้ตรงกับรายการพฤติกรรมที่นักศึกษาได้แสดงพฤติกรรมหรือไม่ได้แสดงพฤติกรรมดังรายการพฤติกรรมนั้น

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลช่วงเดือนสิงหาคม -กันยายน

2541

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลด้านการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำในการพูดภาษาไทย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวบรวมความถี่จากการสังเกต แล้วมาคำนวณหาค่าร้อยละ จากนั้นนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลด้านการสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียง การใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของวิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott, cited in Richard L. Ober, 1971 : 83) สำหรับหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกต

$$r = \frac{Po - Pe}{1.00 - Pe}$$

r	แทน	ค่าความเที่ยงของการสังเกต
po	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่าง 100 กับผลรวมของความแตกต่างระหว่างจำนวนร้อยละของพฤติกรรมของผู้สังเกต 2 คน
pe	แทน	สัดส่วนความสอดคล้องที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญของผู้สังเกต 2 คน หาค่าได้จากพฤติกรรมการสังเกตที่มีค่าร้อยละสูงสุดและรองลงมา นำค่าทั้งสองมา ยกกำลังสองแล้วรวมกัน

2. สูตรการหาค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตที่บันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมแล้ว โดยใช้สูตรการหาค่าร้อยละ ดังนี้

2.1 สูตรการหาค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำประกอบการพูดภาษาไทย ใช้สูตรการหาค่าร้อยละ ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของรายการนั้น}}{\text{จำนวนของรายการนั้นทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรวรรณสุต, 2530)

2.2 สูตรการหาค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย และแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย ใช้สูตรการหาค่าร้อยละ ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนครั้งของพฤติกรรมที่เกิด}}{\text{จำนวนครั้งทั้งหมดที่ทำการสังเกต}} \times 100$$

(ประคอง กรวรรณสุต, 2530)